

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH
TRUDNYCH I ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR IM. JANA PAWŁA II W BEŁŻYCACH**

Uzasadnienie aktualizacji procedur w szkole:

- Promowanie postaw pomagających zachować bezpieczeństwo, ład i porządek na terenie szkoły.
- Wypracowanie i wprowadzenie w życie jednolitych procedur działania, eliminujących czynnik przypadkowości i dowolności w interpretowaniu przepisów prawnych.

Zasady ogólne:

- Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia.
- Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących.
- Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest dyrektor szkoły.
- Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest pedagog szkolny.
- Uczniowie wykraczający poza normy prawne i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły.
- W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie Sąd Rodzinny lub policję.
- Nauczyciel dokumentuje zaistniałe zdarzenia na terenie szkoły, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń i przekazuje ją do pedagoga szkolnego.

Podstawy prawne stosowanych procedur

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997r. /Dz. U. Nr 78, poz. 483/.
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989r. /Dz. U. z 1991r., Nr 120, poz. 526/.
- Ustawa z dnia 23.04.1964r.- Kodeks Cywilny / Dz. U Nr 16, poz. 93 z późn. zm./.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. – tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z późn. zm./oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą/.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. Nr 35, poz. 230 z p. zm./
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz. U. Nr 179, poz. 1485 /.
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/.
- Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19.10.2007 r. w sprawie Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych /Dz. U Nr 201, poz. 1455/.
- Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II w Bełżycach.

Wykaz procedur

1. Procedura postępowania dotycząca zasad odbierania dzieci ze szkoły.
2. Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia się do szkoły po dziecko nietrzeźwego rodzica.
3. Procedura postępowania dotycząca spóźnień, samowolnego opuszczania zajęć lub szkoły przez ucznia oraz nieusprawiedliwiania nieobecności ucznia.
4. Procedury postępowania w sytuacji wagarów ucznia.
5. Procedura postępowania dotycząca niespełniania obowiązku szkolnego.
6. Postępowanie wobec ucznia, który dopuścił się kradzieży, zniszczenia mienia, zastraszania, wymuszania i wyłudzenia.
7. Procedura postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.
8. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcę czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.
9. Procedura postępowania w przypadku przesłuchania przez policję nieletniego zagrożonego demoralizacją i sprawcy czynu karalnego.
10. Procedura działań podejmowanych na terenie szkoły wobec ucznia utrudniającego swoim zachowaniem prowadzenie lekcji.
11. Procedura postępowania wobec ucznia sprawiającego trudności wychowawcze.
12. Procedura postępowania wobec ucznia, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie.
13. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy fizycznej wśród uczniów.
14. Procedura postępowania w przypadku znalezienia przedmiotu mogącego zagrażać bezpieczeństwu uczniów.
15. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
16. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
17. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
18. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów tradycyjnych lub elektronicznych, alkoholu, środków odurzających, a także palenia, picie, odurzania się na terenie szkoły.
19. Procedura w przypadku uzyskania informacji, że uczeń szkoły używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych lub wykazuje inne zachowania świadczące o demoralizacji poza szkołą.
20. Procedura postępowania w przypadku uzyskania przez nauczyciela informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków odurzających, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
21. Procedura interwencyjna w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia, nagłego zachorowania i konieczności udzielenia pierwszej pomocy.
22. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.
23. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego i podłożenia bomby.
24. Procedura postępowania w przypadku wybuchu pożaru.

1. Procedura postępowania dotycząca zasad odbierania dzieci ze szkoły.

- Opiekę nad dzieckiem w drodze do i ze szkoły powinni sprawować rodzice (opiekunowie prawni) lub upoważnione przez nich – na piśmie – osoby, zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo.
Zgodnie z art. 43 ust.1 i 3 dziecko w wieku do 7 lat może korzystać z drogi wyłącznie pod opieką osoby, która osiągnęła co najmniej 10 lat.
- Na początku roku szkolnego wychowawca zobowiązany jest zebrać od rodziców pisemną deklarację, określającą sposób powrotu dziecka do domu po zajęciach szkolnych. Informacja powinna być przekazana jak najszybciej nauczycielom świetlicy szkolnej.
- Osoba odbierająca dziecko ze szkoły nie może być pod wpływem alkoholu ani środków odurzających.
- W przypadku stwierdzenia, że rodzic (opiekun) zgłosił się po dziecko w stanie wskazującym na nietrzeźwość, ma zastosowanie procedura nr 2.
- W przypadku nieodebrania dziecka przez rodziców ze szkoły należy:
 - a) niezwłocznie skontaktować się telefonicznie z rodzicami (prawnymi opiekunami),
 - b) zapewnić uczniowi opiekę do czasu przybycia rodziców lub innego rozwiązania problemu,
 - c) po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości kontaktu z rodzicami zawiadomić policję.
- Nauczyciel sporządza notatkę na temat zdarzenia i podjętych działań.
- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły nie może odprowadzić ucznia do domu.

2. Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia się do szkoły po dziecko nietrzeźwego rodzica.

- Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia powstrzymuje rodzica przed zabraniem dziecka ze szkoły i prosi go o pomoc w skontaktowaniu się z innym członkiem rodziny, który będzie zdolny sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem.
- W przypadku trudności w skontaktowaniu się z inną osobą mogącą odebrać dziecko, dyrektor lub pedagog/psycholog szkolny ma prawo zawiadomić policję.
- Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zgłasza sytuację pedagogowi/psychologowi szkolnemu, który sporządza notatkę służbową.
- W przypadku powtarzania się takiej sytuacji pedagog/psycholog szkolny zawiadamia Sąd Rodzinny lub Centrum Usług Społecznych.

3. Procedura postępowania dotycząca spóźnień, samowolnego opuszczania zajęć lub szkoły przez ucznia oraz nieusprawiedliwiania nieobecności ucznia.

- Obowiązkiem każdego nauczyciela na wszystkich zajęciach edukacyjnych jest rozpoczęcie lekcji od sprawdzenia obecności. Każda nieobecność ucznia, jak i spóźnienie powinny być odnotowane w dzienniku lekcyjnym.
- Spóźnienie może usprawiedliwić tylko nauczyciel prowadzący daną lekcję.
- Samowolne opuszczenie szkoły przez ucznia w trakcie trwania zajęć lekcyjnych jest równoznaczne z ucieczką z lekcji (bez możliwości usprawiedliwienia).
- W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza lekcję, nauczyciel prowadzący zajęcia po stwierdzeniu nieobecności niezwłocznie powiadamia wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego, a w razie jego nieobecności dyrektora szkoły.
- Jeżeli uczeń nie przebywa na terenie szkoły, pedagog lub dyrektor natychmiast powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu. W przypadku braku możliwości kontaktu z rodzicami i ustalenia miejsca pobytu ucznia, zawiadamia policję.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania

zająć, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę ze spotkania.

- Wychowawca powinien na bieżąco kontrolować frekwencję uczniów na zajęciach lekcyjnych i informować rodziców o nieobecnościach nieusprawiedliwionych.
- W przypadku nieusprawiedliwiania nieobecności ucznia, wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności.
- Jeżeli frekwencja nie ulegnie poprawie wychowawca spisuje kontrakt z rodzicem i uczniem, obejmuje wychowanka szczególnym nadzorem oraz przekazuje do pedagoga/psychologa informację o realizacji kontraktu.

4. Procedura postępowania w sytuacji wagarów ucznia.

- Wychowawca systematycznie przekazuje pedagogowi wykaz uczniów, którzy mają nieusprawiedliwione nieobecności.
- W razie stwierdzenia wagarów nauczyciel przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniającą i wychowawczą, poucza o konsekwencjach, informuje rodziców o zdarzeniu.
- W przypadku stwierdzenia kolejnych wagarów wychowawca wzywa rodziców/prawnych opiekunów i w obecności pedagoga/psychologa przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami/prawnymi opiekunami.
- Wspólnie opracowuje się kontrakt, określa sposoby pomocy uczniowi oraz częstotliwość i rodzaj kontroli jego zachowania. Pedagog/psycholog informuje dyrektora o podjętych krokach wychowawczych.
- W przypadku braku kontaktu z rodzicami i braku reakcji na zawiadomienia i wezwania pedagog/psycholog z wychowawcą udaje się do domu ucznia.
- W przypadku braku poprawy sytuacji zwołuje się Zespół Wychowawczy.
- W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego dyrektor może skierować sprawę do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

5. Procedura postępowania dotycząca niespełniania obowiązku szkolnego.

/Przez niespełnienie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych/

- Wychowawcy klas zobowiązani są do systematycznej kontroli obecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.
- Po stwierdzeniu faktu 3 - dniowej nieobecności ucznia, wychowawca zobowiązany jest do ustalenia powodu nieobecności i w przypadku nieuzasadnionej absencji poinformowania pedagoga/psychologa szkolnego.
- Pedagog/psycholog szkolny lub wychowawca powinien nawiązać kontakt z rodzicami i poinformować o konsekwencjach prawnych wynikających z dalszej nieuzasadnionej nieobecności dziecka w szkole.
- W przypadku, gdy uczeń nie spełnia obowiązku szkolnego, szkoła podejmuje postępowanie egzekucyjne w trybie administracyjnym oraz może skierować sprawę do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

6. Postępowanie wobec ucznia, który dopuścił się kradzieży, zniszczenia mienia, zastraszania, wymuszania i wyłudzenia.

- Nauczyciel/wychowawca ustala okoliczności kradzieży przez wychowanka.
- Zawiadamia o zdarzeniu pedagoga/psychologa szkolnego oraz dyrektora szkoły.
- Prowadzi we współpracy z pedagogiem/psychologiem postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej.

Wzywa rodziców sprawcy i poszkodowanego. Po rozmowie sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisują rodzice.

- W oparciu o Statut Szkoły dyrektor wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia i przekazuje rodzicom informację na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do jego dziecka.
- Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
- W szczególnych wypadkach informuje się o zdarzeniu policję.

7. Procedura postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

- Osoby wyznaczone przez dyrektora szkoły udzielają pierwszej pomocy przedmedycznej w przypadku konieczności lub nauczyciel będący świadkiem zdarzenia wzywa pogotowie.
- Niezwłocznie powiadamia o fakcie dyrektora szkoły.
- Powiadamia rodziców ucznia.
- Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).
- Niezwłocznie wzywa policję.

8. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcę czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.

- Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi szkoły powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
- Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
- Policja informuje dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.
- Pedagog/psycholog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje ucznia o przyczynach przybycia i czynnościach jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
- Policja informuje rodziców nieletniego lub opiekunów prawnych o wykonywanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji celem uczestniczenia w czynnościach.
- Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i dostarcza ją do miejsca ich zamieszkania.
- W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor szkoły wyznacza nauczyciela lub pedagoga/psychologa szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzone w _____ szkole lub jednostce policji.
- Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu.
- W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców i pedagoga/psychologa szkolnego.

9. Procedura postępowania w przypadku przesłuchania przez policję nieletniego zagrożonego demoralizacją i sprawcy czynu karalnego.

Podstawą prawną do przesłuchania nieletniego przez policję jest art. 39 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Z przepisu tego wynika, że w każdym przypadku nieletniego należy przesłuchiwać w obecności rodziców lub opiekunów albo obrońcy nieletniego. Jeżeli zapewnienie obecności tych osób przy przesłuchaniu nieletniego nie jest możliwe, można wezwać pedagoga lub nauczyciela.

Przesłuchanie nieletniego bez udziału którejkolwiek z tych osób stanowi istotne naruszenie procedury i uzasadnia złożenie zażalenia.

10. Procedura działań podejmowanych na terenie szkoły wobec ucznia utrudniającego swoim zachowaniem prowadzenie lekcji.

- Nauczyciele mający problem z zachowaniem ucznia na swoich lekcjach zgłaszają ten problem wychowawcy klasy i pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
- Pedagog/psycholog szkolny diagnozuje sytuację w oparciu o rozmowy z uczniem, jego rodzicami lub opiekunami prawnymi, nauczycielami, instytucjami, które miały kontakt z rodziną ucznia.
- Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny organizują spotkanie wszystkich nauczycieli uczących w danej klasie:
 - Na spotkaniu pedagog/psycholog szkolny zapoznaje nauczycieli z diagnozą sytuacji dziecka ze szczególnym uwzględnieniem niezaspokojonych potrzeb życiowych,
 - Nauczyciele wymieniają informacje dotyczące konkretnych nieprawidłowych zachowań ucznia, sytuacji, w jakich one występują, a także sposobów, w jaki próbują sobie radzić z problemem.
- Nauczyciele wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym wypracowują jednolite, jasne dla ucznia zasady postępowania wobec niego.
- Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny na spotkaniu z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia ustalają zasady postępowania obowiązujące w domu, szkole, spójne z zasadami wypracowanymi na spotkaniu grupy nauczycieli.
- Pedagog/psycholog szkolny równolegle pracuje indywidualnie z uczniem i jego rodzicami, w sytuacjach koniecznych kontaktuje ucznia lub całą rodzinę z instytucjami wspomagającymi szkołę (Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną, Poradnię Rodzinną, Poradnię Specjalistyczną, CUS, PCPR itp.).

11. Procedura postępowania wobec ucznia sprawiającego trudności wychowawcze.

- Wychowawca przeprowadza wstępną diagnozę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.
- O swoich spostrzeżeniach informuje pedagoga szkolnego.
- Wychowawca wspólnie z pedagogiem/psychologiem informuje rodziców/prawnych opiekunów o istniejących trudnościach i zapoznaje ich z planem działań podjętych w szkole. Jednocześnie zobowiązuje rodziców/ prawnych opiekunów do rzetelnej współpracy.
- W razie potrzeby pedagog/psycholog szkolny proponuje rodzicom/prawnym opiekunom skorzystanie z pomocy psychologa szkolnego, psychologa np. w poradni psychologiczno – pedagogicznej w celu uzyskania diagnozy i wskazówek do pracy z dzieckiem.
- W przypadku braku zgody rodziców/ prawnych opiekunów na przeprowadzenie badań ucznia zagrażającego bezpieczeństwu innych lub też braku wymiernych efektów i współpracy wychowawczej, pedagog/psycholog szkoły kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodziny.

12. Procedura postępowania wobec ucznia, który zachowuje się agresywnie wobec innych lub siebie

- Podjęcie przez nauczyciela lub wychowawcę próby wyciszenia agresywnego zachowania, a następnie wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Wspólne poszukiwanie sposobu poradenia sobie w danej okoliczności.
- Wpisanie informacji/uwagi do dziennika oraz telefoniczne poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów.
- W przypadku, gdy rozmowa nie skutkuje, nauczyciel wykonuje telefon do sekretariatu szkoły, a w przypadku braku telefonu wysyła przewodniczącego klasy lub dyżurnego ucznia i zawiadamia pedagoga/psychologa i/lub dyrektora lub innego nauczyciela znajdującego się w pobliżu o zaistniałej sytuacji.

- Zabranie ucznia z lekcji przez innego nauczyciela i/lub pedagoga/psychologa, dyrektora szkoły i zaprowadzenie do gabinetu pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły celem wyciszenia ucznia.
- W sytuacji koniecznej nauczyciel ma możliwość przytrzymania ucznia. Rodzice/prawni opiekunowie podpisują zgodę na przytrzymanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych uczniów. Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Policji/Pogotowia Ratunkowego w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych.
- Jeśli zachowania agresywne powtarzają się, pedagog/psycholog wspólnie z wychowawcą klasy proponuje formy wsparcia i zawiera z uczniem kontrakt.
- W przypadku kolejnego zachowania agresywnego wezwanie rodziców/ prawnych opiekunów i poinformowanie o konsekwencjach, w tym możliwości obniżenia zachowania do nagannego (dotyczy uczniów klas IV-VIII).
- Jeśli nieprawidłowe relacje ucznia z rówieśnikami nadal się utrzymują, wychowawca przy współpracy z pedagogiem/psychologiem, w porozumieniu z rodzicami dziecka/prawnymi opiekunami, kieruje ucznia na badania specjalistyczne poza szkołą.
- W przypadku powtarzających się zdarzeń, które wskazują na nieskuteczność podjętych działań, pedagog/psycholog, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą, kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

W każdym przypadku, gdy konflikt dotyczy agresora i ofiary, wychowawca - oprócz konsekwencji wobec agresora zobowiązany jest do udzielenia wsparcia zarówno ofierze jak i agresorowi.

W zależności od stopnia zachowań agresywnych ucznia, można ominąć kolejne kroki procedury i zastosować działania adekwatne do stopnia nieprzestrzegania przez ucznia regulaminu szkoły.

W przypadku rażącego naruszenia szkolnego prawa, sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia, zwołuje się Zespół Wychowawczy, który opracowuje jednolite strategie działań.

13. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy fizycznej wśród uczniów.

- Odizolować sprawcę od innych uczniów zawsze pod opieką innego nauczyciela, pedagoga.
- Ustalić kto i w jakim stopniu został poszkodowany na podstawie obserwacji oraz informacji od świadków zajścia.
- Udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej. W razie potrzeby, wezwać pogotowie ratunkowe.
- Powiadomić o zajściu wychowawcę klasy i pedagoga/psychologa.
- Powiadomić rodziców poszkodowanego o zaistniałym zdarzeniu. Odnotować ten fakt w dzienniku elektronicznym.
- Niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa. Ustalenie okoliczności, ewentualnych świadków zdarzenia, albo gdy sprawca nie jest uczniem szkoły jego tożsamość nie jest znana.
- Wezwać do szkoły rodziców ucznia-sprawcy. W obecności rodziców, wychowawcy i pedagoga zobowiązać sprawcę do natychmiastowego zaprzestania nagannego zachowania, poprzez spisanie kontraktu z uczniem.
- Zastosować karę regulaminową wobec ucznia.
- Stosować oddziaływania wychowawcze i monitorować zmiany zachowań.

14. Procedura postępowania w przypadku znalezienia przedmiotu mogącego zagrażać bezpieczeństwu uczniów.

- Zabezpieczyć znalezioną podejrzaną substancję lub przedmiot przed dostępem osób niepowołanych i zniszczeniem.
- Niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- Wezwać policję i przekazać zabezpieczony przedmiot. Udzielić policji szczegółowych informacji dotyczących zdarzenia.
- We współpracy z policją podjąć dalsze działania, w tym zapewnić bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.
- Podjąć czynności niezbędne do całkowitego wyjaśnienia i zakończenia sprawy (np. przeprowadzić anonimową ankietę, rozmowę z uczniami, nauczycielami, itp.).
- Poinformować niezwłocznie (telefonicznie i możliwie szybko pisemnie) organ prowadzący i sprawujący nadzór pedagogiczny o podjętych działaniach.
- Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy.

15. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

- Nauczyciel powiadamia o swoich podejrzeniach wychowawcę klasy lub pedagoga/psychologa.
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie wolno pozostawić go samego; należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- Wychowawca zawiadamia dyrektora, sporządza notatkę.
- Wychowawca zawiadamia o tym fakcie rodziców ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
- Jeżeli rodzice ucznia odmawiają odebrania dziecka ze szkoły, lub nie ma możliwości nawiązania z nimi natychmiastowego kontaktu, dyrektor lub upoważniona przez niego osoba powiadamia policję. Decyzje o dalszym postępowaniu z uczniem podejmuje policja w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
- Spróbować nawiązać kontakt z uczniem i ustalić:
 - czy uczeń pił alkohol, brał narkotyki, a jeśli tak, to z kim,
 - jaki to był alkohol, narkotyki/substancje odurzające,
 - w jaki sposób wszedł w ich posiadanie,
 - skąd miał pieniądze,
 - od jak dawna sięga po alkohol lub narkotyki/środki odurzające,
 - kto o tym wiedział.
- Po przybyciu rodziców/prawnych opiekunów przedstawić sytuację i dotychczasowe ustalenia. Uzupełnić wyjaśnienia z udziałem rodziców.
- Pozwolić rodzicom podjąć decyzję co do dalszego postępowania. Przekazać ucznia pod opiekę rodzicom - przejęcie opieki nad dzieckiem rodzice potwierdzają własnoręcznym podpisem.
- Odnotować w sporządzonej notatce decyzję podjętą przez rodziców oraz fakt przejęcia przez nich opieki nad dzieckiem.
- Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły.
- Jeżeli powtarzają się przypadki przebywania ucznia w szkole pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych, dyrektor ma obowiązek powiadomić o tym policję i Sąd Rodzinny.
- Ustalić z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, wychowawcą klasy i pedagogiem/psychologiem szkolnym zasady dalszego postępowania. Sporządzić protokół z ustaleń/spisać kontrakt.

Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

- Nauczyciel lub wychowawca podejmujący działania przedstawione powyżej, sporządza notatkę służbową.

16. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji.
- Następnie powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
- Wszelkie substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem, np. na podszwach obuwia.
- Czeką na przyjazd policji i nie podejmuje żadnych działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na najbliższy posterunek, pamiętając, że zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii „Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.
- Nauczyciel działając w ramach swoich kompetencji próbuje ustalić do kogo dana substancja należy.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
- Z podjętych działań sporządza krótką notatkę.

17. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni własnej odzieży, ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.
(Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji).
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości plecaka, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, zabezpieczyć i bezzwłocznie powiadomić policję.
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia.
- Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

*Jeśli sprawcą (zarówno posiadania jak udzielania innej osobie środków odurzających) jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat mamy do czynienia z **czynami karalnymi**. Z **przestępstwem** mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, **należy wezwać policję**.*

Podstawa prawna:

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.) – art. 219

18. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów tradycyjnych lub elektronicznych, alkoholu, środków odurzających, a także palenie, picie, odurzania się na terenie szkoły.

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, itd.) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy (alkohol), pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni własnej odzieży.

(Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczek ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji).

Odmowa okazania plecaka wymaga zawiadomienia rodziców przez wychowawcę o uzyskanej informacji na temat palenia papierosów (picia alkoholu).

- W przypadku znalezienia papierosów (alkoholu) nauczyciel zabezpiecza je.
- Przeprowadza rozmowę wstępną z uczniem (nauczyciel interweniujący), przekazuje sprawę wychowawcy.
- Wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę o zdarzeniu.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im informację o zdarzeniu. Przeprowadza rozmowę o charakterze dyscyplinującym i profilaktycznym z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic dziecka.
- W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

19. Procedura w przypadku uzyskania informacji, że uczeń szkoły używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych lub wykazuje inne zachowania świadczące o demoralizacji poza szkołą.

- Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o zaistniałych faktach pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca, pedagog/psycholog lub dyrektor informuje rodziców/ rodzica o zaistniałej informacji.
- Wychowawca lub/i pedagog/psycholog lub/i dyrektor przeprowadza/przeprowadzają rozmowę o charakterze dyscyplinującym i profilaktycznym z rodzicami i uczniem (można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym).
- Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni nieletniego ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub/i policję.

20. Procedura postępowania w przypadku uzyskania przez nauczyciela informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków odurzających, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

- Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o zaistniałych faktach pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca, pedagog/psycholog lub dyrektor wzywa do szkoły rodziców/rodzica (prawnego opiekuna) ucznia i przekazuje uzyskaną informację.
- Wychowawca lub/i pedagog/psycholog lub/i dyrektor przeprowadza/przeprowadzają rozmowę z rodzicami i uczniem (można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym).

- Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni nieletniego ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub/i policję.

Gdy rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ale są nieskuteczni, i gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (takie jak rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, skierowanie na terapię itp.), a ich zastosowanie wobec nieletniego nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub/i policję (dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji, co nie zwalnia szkoły z prowadzenia nadal działań wychowawczych).

Gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły skreśla pełnoletniego ucznia z listy uczniów w sposób przewidziany w statucie szkoły.

W przypadku uzyskania informacji, że nieletni uprawia nierząd, dyrektor szkoły obligatoryjnie wzywa policję. Prostytuowanie się w Polsce nie jest karane, jednakże karalne są związane z nim określone kategorie przestępstw.

W przypadku uzyskania informacji o nieletnim będącym pod wpływem alkoholu, nauczyciel powinien rozpatrywać ten problem nie tylko w aspekcie demoralizacji nieletniego czy naruszania regulaminu szkolnego, lecz także pod kątem przestępstw związanych ze sprzedażą alkoholu nieletniemu.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń narkotyzuje się, albo podejrzenia, że jest pod wpływem środków odurzających, nauczyciel powinien powiadomić specjalistę ds. nieletnich lub dzielnicowego, którzy w ramach zadań wynikających z rozpoznania osób nieletnich zagrożonych demoralizacją podejmą działania zmierzające do rozpoznania i zwalczania tego zjawiska w środowisku lokalnym.

21. Procedura interwencyjna w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia, nagłego zachorowania i konieczności udzielenia pierwszej pomocy.

Postanowienie ogólne

- W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za zdrowie i życie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy są one zajęciami planowanymi, czy też nauczyciel zastępuje nieobecnego w tym czasie innego prowadzącego dane zajęcia.
- Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, nauczyciel lub inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z uczniem. O zaistniałym zagrożeniu prowadzący zajęcia natychmiast powiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępcę, a w razie ich nieobecności osobę zastępującą.
- Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy, należy doprowadzić go do gabinetu pomocy przedlekarskiej i wezwać lekarza na miejsca zdarzenia.
- Powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- Do czasu przybycia lekarza lub pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
- Dyrektor szkoły powiadamia o wypadku rodziców/opiekunów prawnych ucznia.

- Dyrektor szkoły ustala przyczyny powstania wypadku. Wyznaczona komisja sporządza protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
- Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

22. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

- Ustalenie okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób jego rozpowszechniania, ustalenie sprawcy oraz świadków zdarzenia.
- Poinformowanie o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego oraz dyrektora.
- Włączenie nauczyciela informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy /należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz jeśli to możliwe, dane nadawcy-adres użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, adres strony WWW, na której ukazały się szkodliwe treści itp. - tak zabezpieczone dowody są materiałem, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane osoby/.
- W szczególnych przypadkach skontaktować się z policją - zgodnie z kodeksem polskiego prawa, które mówi o obowiązku zawiadamiania o przestępstwie.
- Jeśli sprawcą jest uczniem szkoły należy przeprowadzić rozmowę w celu ustalenia okoliczności oraz przyczyn zajścia oraz poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej.
- W przypadku, gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi z osobna, zaczynając od lidera grupy.
- Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- Należy powiadomić o zdarzeniu rodziców sprawcy i opracować wspólny plan działania, do którego zobowiązany jest uczeń, objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną.
- Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec ucznia-sprawcy.
- Należy podjąć działania wobec ofiary cyberprzemocy - wsparcie psychiczne i monitoring sytuacji ucznia.
- W sytuacji, gdy przypadek cyberprzemocy wymaga założenia sprawy sądowej, szkoła powinna powiadomić o takiej ewentualności rodziców ofiary oraz ucznia.
- Ochrona świadków cyberprzemocy, zapewnienie im dyskrecji i poufnego postępowania.
- Sporządzanie dokumentacji z zajścia przez pedagoga/psychologa szkolnego.
- Powiadomienie sądu rodzinnego, jeżeli zaistniałego przypadku cyberprzemocy nie można rozwiązać przy użyciu środków wychowawczych jakimi dysponuje szkoła.

23. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego i podłożenia bomby.

Atak terrorystyczny:

W sytuacji bez kontaktu z napastnikiem:

- Decyzję o alarmowaniu podejmuje dyrektor, gdy takie zagrożenie zauważy lub otrzymał informację o zagrożeniu.
- Uruchomić sygnał dźwiękowy - 3 krótkie dzwonki.

Zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu na wypadek wtargnięcia napastnika:

- Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia z dala od źródła zagrożenia, po wyraźnym poleceniu dyrektora szkoły o ewakuacji.
- Pozostawienie wszystkich rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują
- Korzystanie z wyznaczonej drogi ewakuacyjnej
- Zachowanie ciszy, spokoju, rozwagi, przeciwdziałanie panice. Ostrzeżenie o niebezpieczeństwie.

Jeśli bezpośrednia ewakuacja nie jest możliwa:

- Zamknięcie na klucz drzwi klasy od środka. Kazanie dzieciom wejść pod ławki z dala od drzwi, położenie się na podłogę na brzuchu.

- Zamknięcie wszystkich okien aby uniemożliwić wtargnięcie lub wrzucenie czegoś.
- Ciągłe uspokajanie uczniów w sposób opanowany
- Zabarykadowanie drzwi biurkiem, szafkami, krzesłami.
- Nakazanie wyłączenia wszystkich telefonów. Telefon nauczyciela wyciszony. Wyłączenie oświetlenia, bezwzględna cisza w sali.
- Nie otwieranie drzwi. Służby ratownicze same to zrobią.
- Jeśli terroryści sforsują drzwi, wykonuj ich polecenia.

Wtargnięcie napastników do obiektu - kontakt bezpośredni:

- Poddawanie się woli napastników – wykonywanie ściśle ich poleceń.
- Podporządkowanie się poleceniom.
- Zapamiętywanie jak największej ilości szczegółów dotyczących porywaczy i otoczenia.
- Stałe uspokajanie dzieci, zapanowanie nad własnymi emocjami.
- Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia: nie pozwalanie dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądanie przez drzwi i okna.
- W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywanie poleceń grupy antyterrorystycznej.

Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

- Niedotykanie podejrzanego przedmiotu. Zabezpieczenie przez osobę pełnoletnią (nauczyciel, konserwator), w miarę możliwości, rejonu zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym.
- Poinformowanie dyrekcji.
- Powiadomienie przez dyрекcję odpowiednich służb.
- Powiadomienie o zagrożeniu personelu szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki.
- Zarządzenie przeprowadzenia ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
- Wyłączenie lub zlecenie pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
- Po przybyciu właściwych służb, bezwzględne stosowanie się do ich zaleceń.

24. Procedura postępowania w przypadku wybuchu pożaru.

W przypadku małego źródła ognia starać się ugasić pożar podręcznym sprzętem gaśniczym (gaśnice w pracowniach lekcyjnych i na korytarzu), poinformować o zdarzeniu niezwłocznie dyрекcję szkoły.

W przypadku konieczności opuszczenia budynku szkoły w przypadku większego źródła ognia należy:

- Natychmiast poinformować dyрекcję szkoły.
- Wezwanie straży pożarnej i służb ratowniczych przez dyрекcję szkoły.
- Dyрекcja szkoły podejmuje decyzję o ewakuacji z budynku.
- Rozpoczęcie ewakuacji – informacja za pomocą 3 krótkich dzwonków.
- Upewnić się o możliwości upuszczenia sali lekcyjnej.
- Nauczyciel przelicza uczniów i w sprawny uporządkowany sposób opuszcza z uczniami salę lekcyjną (jako ostatni) pozostawiając ją otwartą. Zakaz zabierania rzeczy osobistych.
- Dzieci poruszają się w szyku uporządkowanym – parami. Konieczność sprawdzania po drodze toalet.
- Opuszczenie budynku właściwymi drogami ewakuacyjnymi w kierunku wyznaczonego miejsca zbiórki przed szkołą. Każda klasa pod właściwą, ciągłą opieką nauczyciela znającego stan liczebny oddziału.
- W przypadku dużego zadymienia konieczność poruszania się wzdłuż ścian w bezpośrednim ich kontakcie, w sylwetce pochylonej z osłoniętymi drogami oddechowymi.
- Na miejscu zbiórki ponowne przeliczenie stanu liczebnego uczniów. Przekazanie informacji dyrektorowi. Sprawowanie bezustannej opieki.
- W razie stwierdzenia nieobecności ucznia należy ten fakt zgłosić służbom ratowniczym.
- Przeciwdziałać każdemu odruchowi paniki wśród uczniów.